

ΕΤΟΣ 71ο

12 Μαρτίου 2023

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 11 (3641)

Η ΠΙΣΤΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἐάν ἡ προηγούμενη Κυριακή χαρακτηρίζεται ὡς ἡ ἑορτή τοῦ θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ σημερινή ἀποτελεῖ τήν συνέχεια αὐτῆς τῆς ἑορτῆς, γιατί διαφυλάχθηκε ἀκέραιη ἡ ὀρθόδοξη πίστη μέ τήν διδασκαλία τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά γιά τήν «κατά χάριν» θέωση τοῦ ἀνθρώπου ὡς τοῦ ὑψίστου προορισμοῦ του.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος, τοῦ ὁποῖου ἡ μνήμη τιμᾶται σήμερα, θεολόγησε ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καί τῆς διδασκαλίας τῶν ἀγίων Πατέρων. Ἔζησε τόν 14^ο αἰ. (1296-1359), σέ μιά ἐποχή ἀνήσυχη καί ταραγμένη.

Διετράνωσε, μέ τόν φωτισμένο ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα νοῦ του καί μέσα ἀπό τήν προσωπική καί ἁγιασμένη ἐμπειρία του, ὅτι ὁ ἀπρόσιτος κατά τήν οὐσία του Θεός εἶναι προσωπική ὕπαρξη. Κινεῖται πρὸς τό δημιουργήμα του, τόν ἄνθρωπο, τόν προσλαμβάνει ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καί τόν ἐναγκαλίζεται μέ τήν ἄκτιστη χάρη καί ἐνέργεια, χωρίς νά ἐγκαταλείπει τό ἀπρόσιτο φῶς τῆς Οὐσίας Του.

Ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου

Ἡ Ἅγια Γραφή καί ἡ Ἐκκλησία μᾶς φανερώνουν ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία δέν εἶναι μία μορφή ἠθικῆς βελτιώσεως ἢ ἐξωτερικῆς καλλιέργειας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἡ δυνατότητα μετοχῆς του στήν ἄκτιστη ζωὴ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ καθοριστικὴ γιά τήν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ πιστοῦ ἀλήθεια ἐπισημαίνεται στό σημερινό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα.

Σέ αὐτό τονίζεται ἰδιαίτερως ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι κτίσμα, δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἓνας ἀπό τοὺς ἀγγέλους, ἀλλά εἶναι ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος χρησιμοποιοῖ τόν προφητάνακτα Δαυὶδ (Ψαλμ. 101,26-28) γιά νά κηρύξει τήν πίστη στήν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καί τήν ἀσύγκριτη ὑπεροχὴ του ἀπέναντι στους ἀγγέλους καί ὅλη τήν δημιουργία. Γι' αὐτό καί ἐξαίρει τήν ιδιότη-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Έβρ. α΄ 10 - β΄ 3)

Ἄγγελοι, τὰ λειτουργικά πνεύματα

Κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγῆσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείvouσι. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηκὲ ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικά πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν; Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μὴ ποτε παραρρῶδμεν. Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφενζόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ἦτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.

τα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὡς δημιουργοῦ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, δηλαδὴ τῆς ὀρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως «κατ' ἀρχάς» (Έβρ. 1,10). Ἡ ἔκφρασις «κατ' ἀρχάς» εἶναι συνήθης στὴν Ἁγία Γραφή (π.χ. Γεν. 1,1. Ἰωάν. 1,1. Ματθ. 19,4. Β' Πέτρ. 3,4). Μὲ αὐτὴν τονίζεται ἀφενὸς ἡ ὑπερβατικότητα τοῦ Θεοῦ, καθότι ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἐκτός πάσης ἀρχῆς. Καὶ ἀφετέρου τὸ γεγονός ὅτι τὴν ἀρχὴν ὑπέρβει ἔλαβαν ὅλα τὰ ὄντα ἀπὸ τὴν δημιουργικὴ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ.

Ἐπομένως, μόνο ἡ Τρισήλιος Θεότητα εἶναι ἄναρχος καὶ αἰδῖος καὶ βρίσκειται πέραν ἀπὸ κάθε ἀρχῆς καὶ χρονικότητα. Γι' αὐτὸ ἡ διαφορὰ μεταξὺ κτιστοῦ καὶ Ἄκτιστου εἶναι ἀσύλληπτη καὶ ἀνείκαστη.

Στὴν περικοπὴ μας, ἐπίσης, γίνεται ἀναφορὰ στὸν Υἱὸ ὡς δημιουργὸ μὲ δύο ὑπέροχες δαιυτικὲς εἰκόνες, οἱ ὁποῖες καταλύσσουν μὲ τὴν ἀπλότητα τοῦ ἀνθρωποπαθοῦς χαρακτήρα τους, ἐνῶ διακηρύσσουν κατὰ τρόπο μεγαλειώδη τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ.

α'. Ὁ Κύριος εἶναι ἐκεῖνος πού θέτει τὰ θεμέλια τῆς γῆς καὶ μὲ τὰ χεῖρα Του κατασκευάζει τοὺς οὐρανοὺς (Έβρ. 1,10). Ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἀποκαλύπτει τὴν ἀγάπη καὶ τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργία.

Ἀναζητήστε τὴ νέα ἔκδοσι τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ μὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοσι
τοῦ Ὁμοτ. Καθηγ. Χρήστου Σπ. Βούλγαρη

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

«Ἐσύ Κύριε (Υἱέ), θεμελίωσες τή γῆ στήν ἀρχή τῆς δημιουργίας, καί οἱ οὐρανοί εἶναι ἔργα τῶν χειρῶν σου. Αὐτοί θά καταστραφοῦν, ἐνῶ ἐσύ θά παραμείνεις αἰώνως. Καί ὅλοι θά παλιώσουν σάν τό ἔνδυμα, καί θά τοὺς τυλίξεις ὅπως τόν μανδύα καί θ' ἀλλάξουν. Ἐσύ ὅμως εἶσαι ἀμετάβλητος, καί τά ἔτη σου δέν θά τελειώσουν ποτέ». Σέ ποιόν ἀπό τοὺς ἀγγέλους ἔχει πῆ ποτέ: «Κάθισε στά δεξιά μου ἕως ὅτου ὑποτάξω τοὺς ἐχθρούς σου κάτω ἀπό τά πόδια σου»; Δέν εἶναι ὅλοι οἱ ἄγγελοι λειτουργικά πνεύματα τοῦ θείου σχεδίου, πού ἀποστέλλονται ἀπό τόν Θεό κατά τή μέριμνά του πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μέλλουν νά κληρονομήσουν τή σωτηρία; Γι' αὐτό, πρέπει νά προσέχουμε περισσότερο τό κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου, πού ἀκούσαμε, γιά νά μὴ παρασυρθοῦμε. Γιατί, ἂν ὁ νόμος πού δόθηκε στόν Μωυσῆ ἐπάνω στό Σινᾶ μέσω ἀγγέλων ἀποδείχθηκε ἰσχυρός, καί κάθε παράβαση καί παρακοή τιμωρήθηκε ὅπως προέβλεπε ὁ νόμος, ἐμεῖς πῶς θ' ἀποφύγουμε τήν τιμωρία ἂν ἀμελήσουμε τή σωτηρία πού εἶναι τόσο ἀνώτερη; Ἡ ὁποία σωτηρία, μάλιστα, ἄρχισε νά κηρῦσσεται ἀπό τόν Κύριο καί μεταδόθηκε σ' ἐμᾶς ἀπ' αὐτούς πού τήν ἄκουσαν.

(Ἀπό τή νέα ἔκδοση: Ἡ Καινὴ Διαθήκη, τό πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνικὴ ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

β'. Καί ὅμως, οἱ οὐρανοί κάποτε θά ἐξαφανισθοῦν, ἐνῶ ὁ Θεός αἰώνια θά παραμένει (Ἐβρ. 1,11). Ἐφόσον τά σύμπαντα δημιουργήθηκαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σέ κάποια χρονικὴ στιγμή, πού ἀποτελεῖ καί τήν ἀφετηρία τοῦ χρόνου, πρόκειται νά ἔχουν κι ἕνα τέλος. Τό τέλος ἐδῶ δέν εἶναι κάτι σάν ἐπιστροφή στό μηδέν, ἀλλὰ σημαίνει τήν τελείωση, τήν ὀλοκλήρωση, τήν περᾶτωση τοῦ σκοποῦ τῆς δημιουργίας.

Ἡ ἀλλαγὴ τῆς κτίσεως

Στὴν ἀρχή τῆς περικοπῆς μας παρατίθεται τό ψαλμικὸ χωρίο γιά τό τέλος τῆς δημιουργίας (ἀπολούνται), τό ὁποῖο ὅμως ἐρμηνεύεται μέ τήν λέξη «ἀλλαγῆσονται» (Ἐβρ. 1,12). Τοιοῦτοτρόπως δίνεται τό σωστό νόημα καί τό περιεχόμενο τοῦ τέλους ὡς ἀναγεννήσεως στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, στόν «καινόν οὐρανόν καί τήν καινὴν γῆν» (Ἀποκ. 21,1), ὅπου ὁ Θεός θά ἐξαλείψει τά δάκρυα τῶν ἀνθρώπων καί ὁ θάνατος δέν θά ὑπάρχει πιά.

Καί αὐτὴ ἡ ἀναγέννηση θά πραγματοποιηθεῖ μέ τήν δύναμη τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἡ ἀρχή τῶν πάντων ἀλλὰ καί τό τέλος ἡ ἀναδημιουργία τῆς κτίσεως καί τοῦ ἀνθρώπου ἡ καινὴ ζωὴ πού προσφέρεται στήν Ἐκκλησία διὰ τῶν μυστηρίων καί τῆς θεανθρώπινης ζωῆς τῆς.

Ἀρχιμ. Ν. Κ.

12 Μαρτίου 2023: ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

«Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ».

Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ († 818). Γρηγορίου Ρώμης τοῦ Διαλόγου († 604),

Φινεές τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεών τοῦ νέου Θεολόγου († 1022).

Ἦχος: πλ. β΄ – Ἐωθινόν: ΣΤ΄ – Ἀπόστολος: Ἐβρ. α΄ 10 - β΄ 3 – Εὐαγγέλιον:

Μάρκ. β΄ 1-12.

Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 19 Μαρτίου, Γ΄ Νηστειῶν (τῆς Σταυροπροσκυνήσεως).

Ἀπόστολος: Ἐβρ. δ΄ 14 - ε΄ 6 – Εὐαγγέλιον: Μάρκ. η΄ 34 - θ΄ 1.

Ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

ΜΕΛΙΤΩΝΟΣ ΧΑΤΖΗ (†)

Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνας

ΑΝΕΣΠΕΡΟΝ ΦΩΣ ΕΚ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

Ἐπιμελεία Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Μελίτωνος

(Α΄ ἔκδ., σχῆμα 17x24 ἑκατ., σελ. 616)

Συλλογὴ κειμένων (εὐαγγελικῶν, θεομητορικῶν καὶ ἀγιολογικῶν λόγων, καθὼς καὶ προσφωνήσεων, χαιρετισμῶν καὶ συνεντεύξεων) τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Χαλκηδόνας Γέροντος Μελίτωνος, τῆς ἐμβληματικῆς αὐτῆς μορφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 20^{οῦ} αἰ. καὶ στενοῦ συνεργάτου τοῦ μεγαλόπνοου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα.

ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ

ΠΕΡΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΨΥΧΗΣ

Ἐνδεκα Ὅμιλοι

(Σχῆμα 12x19 ἑκατ., σελ. 128)

Κυκλοφοροῦνται σὲ ἐπανεκδόση, οἱ μνημειῶδεις γιὰ τὴν ὀρθόδοξη ποιμαντικὴ τοῦ 20^{οῦ} αἰ., ἔνδεκα ὁμιλίαι τοῦ Ἁγίου σχετικά μὲ τὴν φύση τῆς ψυχῆς, τοὺς τρόπους ἐπιμελείας τῆς καὶ τὴν βιωματικὴ σχέση πού ἀναπτύσσει μὲ τὸν Τριαδικό Θεό στὴν μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου), Ἀθήνα.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ΄ ὅλο τὸν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr